

LIETUVOS NUOLATINĖ ATSTOVYBĖ EUROPOS SAJUNGOJE

Rue Belliard 41-43, 1040 Briuselis, Belgija, tel.: + 32 2 771 01 40, faks + 32 2 771 45 97,
el. p. office@eu.mfa.lt, <http://www.eu.mfa.lt>

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2021-06- *M* Nr. (76.3.5) S76- *509*

DĖL LĖŠŲ ŪKININKŲ ASOCIACIJOMS SKYRIMO

Persiunčiame Europos Komisijos nario Janusz Wojciechowski raštą Nr. Ares(2021)3812219 dėl lėšų ūkininkų asociacijoms skyrimo.

PRIDEDAMA. 3 lapai.

Ambasadorė ypatingiems pavedimams, laikinai
Atliekanti Lietuvos nuolatinio atstovo ES funkcijas

Aušra Semaškienė

Originalas nebus siunčiamas

Rolandas Taraškevičius, tel. +32 24019811, Rolandas.Taraskevicius@eu.mfa.lt

Jorūnė Linkevičiūtė, tel. +32 24019814, Jorune.Linkeviciute@eu.mfa.lt

JANUSZ WOJCIECHOWSKI
EUROPOS KOMISIJOS NARYS
ŽEMĖS ŪKIS

RUE DE LA LOI, 200
B-1049 BRUSSELS
TEL. + 32-2 295 02 20
JANUSZ.WOJCIECHOWSKI@EC.EUROPA.EU

Briuselis, 10. 06. 2021
(2021) 3940515

Gerb. Ministre,

dėkoju už 2021 d. gegužės 12 d. raštą. Jame aiškinate, kad naudojantis gerai veikiančia 2020 paraiškų teikimo metų žemės deklaravimo sistema Lietuvos ūkininkams buvo suteikta galimybė remti ūkininkų asociacijas. Šios asociacijos buvo remiamos ūkininkams savanoriškai skiriant dalį tiesioginių išmokų (vieną eurą už reikalavimus atitinkantį hektarą). Pabrėžiate, kad taip sukuriama patogi ir objektyvi sistema, kuria gali pasinaudoti ūkininkai, kad galėtų savanoriškai remti jiems atstovaujančias asociacijas. Taip pat paaiškinate, kad dėl abejonių, ar tokia sistema atitinka ES teisės aktus, lėšos ūkininkų asociacijoms dar neišmokėtos. Taigi, klausiate Komisijos, ar Jūsų apibūdinta sistema atitinka ES teisės aktus, be to, pažymite, kad lėšos už 2020 paraiškų teikimo metus turi būti išmokėtos iki 2021 m. birželio 30 d.

Reglamentu (ES) Nr. 1307/2013 siekiama užtikrinti, kad ES parama nebūtų skiriama asmenims, kurie neužsiima žemės ūkio veikla arba kurių žemės ūkio veikla yra tik nedidelės apimties, kaip apibrėžta Reglamente Nr. 1307/2013, todėl jie neturėtų turėti galimybės gauti šios srities ES finansavimo¹. Be to, Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 11 straipsnyje nustatyta, kad išmokos, susijusios su bendros žemės ūkio politikos finansavimu, paramos gavėjams turi būti išmokamos viso dydžio (ši nuostata žinoma kaip nuostata dėl viso išmokėjimo). Ši nuostata taip pat gali būti suprantama kaip užtikrinanti, kad ES lėšos BŽŪP tikslams pasiekti būtų naudojamos tinkamai.

Jūsų paaiškinimas, kad kuriate nacionalinę ūkininkų sistemą, pagal kurią dalį paramos jie savanoriškai skiria ūkininkų asociacijoms, kelia abejonių dėl aptariamų nacionalinių taisyklių suderinamumo su ES teisine sistema, kuria reglamentuojamas BŽŪP tiesioginių išmokų skyrimas ūkininkams, ir jos tikslais.

¹ Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies a punktas, 9 straipsnis ir 10 konstatuojamoji dalis.

Kęstučiui NAVICKUI
Žemės ūkio ministrui
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija

Tiksliu tariant, parama tiesioginėmis išmokomis pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 gali būti skiriama ūkininkams² remiantis jų paraiškomis gauti paramą, pagal kurias jiems, kaip paramos gavėjams³, taip pat privaloma taikyti kontrolės sistemą ir galimai atlikti jų auditus. Taigi, sąlygas, kurių paramos gavėjas šiuo metu turi laikytis, kad gautų tiesiogines išmokas⁴, galima apibendrinti taip:

- jie turi būti ūkininkai, taip pat aktyvūs ūkininkai, pateikę paraišką gauti paramą,
- vykdyti žemės ūkio veiklą,
- disponuoti reikalavimus atitinkančia žeme,
- (jei susiję) turėti su ta žeme susijusias teises į išmokas, kuriomis galėtų naudotis,
- laikytis būtinausių reikalavimų (susijusių su fiziniu dydžiu arba gautina suma).

Dalies ūkininkų paramos perdavimas subjektams, kurie neturi teisės gauti paramos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013, kelia problemų, nes šie subjektai nepateikė paraiškos gauti paramą, negalėjo būti patikrinta, ar jie atitinka pirmiau nurodytas sąlygas, todėl jie nėra laikomi pagal kontrolės sistemą patikrintais ir prireikus audituotais paramos gavėjais. Net jei Nacionalinė mokėjimo agentūra nurodo, kad šios asociacijos yra paramos gavėjos ir joms taikoma nacionalinė teisinė sistema, jos neatitinka paramos gavėjui taikomų reikalavimų, nustatytų ES teisės aktuose, kuriais reglamentuojamas BŽŪP tiesioginių išmokų skyrimas ūkininkams.

Be to, mūsų tarnybos mano, kad pagal nuostatą dėl viso išmokėjimo draudžiami visi mokesčiai, kurie yra tiesiogiai ir neatskiriama susiję su išmokėtomis sumomis. Ši nuomonė grindžiama ETT sprendimu sujungtose bylose Kellinghusen ir Ketelsen C-36 ir 37/97⁵, pagal kurį Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1765/92⁶ 15 straipsnio 3 dalimi ir Reglamento (EEB) Nr. 805/68⁷ 30a straipsniu valstybių narių valdžios institucijoms draudžiama imti mokesčių iš pareiškėjų už jų prašymų tvarkymą. Aptariamasis Teismo sprendimas šiuo metu galioja, nes Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 11 straipsniu (nors jame nurodyta, kad Sąjungos teisėje gali būti numatyta kitaip, o taip nėra aptariamuoju atveju), kai kalbama apie nacionalinę teisę, siekiama to paties tikslo kaip ir pirmiau nurodytais straipsniais, t. y. turėtų būti išmokamos viso dydžio išmokos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, tokia pirmiau apibūdinta sistema, pagal kurią ūkininkų asociacijoms iš esmės suteikiamas paramos gavėjų statusas netikrinant, ar jos atitinka tiesioginių išmokų gavimo reikalavimus, ir kuri, remiantis pirmiau minėtais Teismo sprendimais, neatitinka nuostatų dėl viso išmokėjimo, būtų nesuderinama su ES sistema, kuria reglamentuojamas BŽŪP tiesioginių išmokų skyrimas ūkininkams.

² Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies a punktas.

³ Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 72 ir 73 straipsniai.

⁴ Daugiau informacijos galima rasti https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/direct-payments-eligibility-conditions_en.pdf.

⁵ 1998 m. spalio 22 d. Teisingumo Teismo (šeštoji kolegija) sprendimas *Hilmar Kellinghusen prieš Amt für Land- und Wasserwirtschaft Kiel ir Ernst-Detlef Ketelsen prieš Amt für Land- und Wasserwirtschaft Husum*, sujungtos bylos C-36/97 ir C-37/97, Rink., 1998, p. I-6337, ECLI:EU:C:1998:499.

⁶ Su sąlyga, kad šiame reglamente nurodytos išmokos paramos gavėjams turi būti sumokėtos viso dydžio.

⁷ Su sąlyga, kad pagal šį reglamentą išmokos paramos gavėjams turi būti sumokėtos viso dydžio.

Ši nuomonė teikiama remiantis Jūsų 2021 m. gegužės 12 d. rašte išdėstytais faktais ir neįpareigoja Europos Komisijos. Kilus ginčui dėl Sąjungos teisės, pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo galutinį taikytinų Sąjungos teisės aktų aiškinimą pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

Pagarbiai

Janusz WOJCIECHOWSKI